

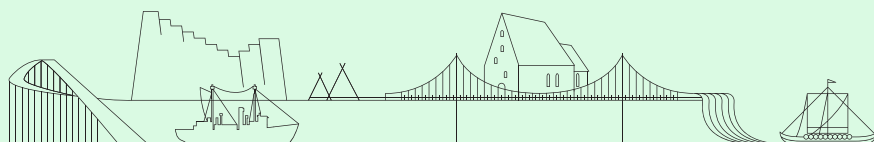
Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

REGIONALE MILJØTILSKUDD FOR JORDBRUKET I TROMS 2014

Søknadsfrist 1. september 2014

Villsau på beite på Åkerøya
Foto: Fylkesmannen i Troms

Regionalt miljøprogram for jordbruket i Troms 2013-2016

Regionale miljøprogram utarbeides for fireårsperioder. Nåværende program gjelder for perioden 2013-2016. Programmet gir en oversikt over miljøtilstanden i Troms jordbruket og peker på de største utfordringer i Troms i den sammenheng. Det gir videre føringer for bruk av lokale (SMIL) og regionale (RMP) miljøvirkemidler. Programmet kan leses i sin helhet på nettsidene til Fylkesmannen i Troms (www.fylkesmannen.no/Troms).

Hovedmålet med *Regionalt miljøprogram for jordbruket i Troms 2013-16* er å styrke miljøarbeidet i jordbruket og synliggjøre jordbrukets miljøinnsats i Troms.

Tiltak

RMP Troms 2013-16 gir oversikt over en rekke tilskuddsberettigede tiltak knyttet opp mot de største miljøutfordringene relatert til jordbruket i fylket. Tiltakene er plukket fra en nasjonal meny der hvert fylke har mulighet til å plukke de tiltak som passer best for egen region.

Den viktigste miljøutfordringen relatert til jordbruket i Troms er gjengroing av kulturlandskapet. De fleste tiltakene er derfor rettet mot å stimulere til å holde kulturlandskapet åpent samt å ta vare på og synliggjøre enkeltelementer i kulturlandskapet. I tillegg er det utformet tiltak rettet mot å bevare husdyrraser med sterk forankring til regionen, å legge til rette for allmenn ferdsel i og gjennom kulturlandskapet og begrense utslipp til luft ved spredning av husdyrgjødsel.

Troms er for 2014 tildelt 9,4 millioner kroner til tiltak innenfor Regionalt miljøprogram.

Elektronisk søknad

Det ble fra søknadsomgangen 2013 innført et nytt, kartbasert elektronisk system for søknad og saksbehandling av RMP-tilskudd. Notat fra SLF med informasjon om elektronisk søknad finnes på nettsidene til SLF. **Vi oppfordrer alle søkere til å ta det nye systemet i bruk.** Å søke elektronisk har mange fordeler, blant annet får du ferdig utfylte opplysninger om foretaket, løpende beskjed om at du har fylt ut skjemaet riktig og i Altinn kan man se når søknaden er behandlet. Du kan søke elektronisk fra 1. august. Det er også mulig å levere papirsøknad selv om det gir ekstra arbeid for kommunen. Søknadsfrist er 1. september.

Husk at du alltid kan kontakte kommunen for å få hjelp med søknaden!

Miljøtilskuddsordningene ses i sammenheng

Regionale miljøtilskudd og tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket er begge tilskuddsordninger rettet mot miljøtiltak i jordbruket. For å synliggjøre miljøinnsatsen, er det viktig at disse ordningene ses i sammenheng. SMIL er rettet mot istandsetting og etablering, mens RMP er rettet mot årlig vedlikehold.

SMIL har som formål å fremme natur- og kulturminneverdiene i landbrukets kulturlandskap, og å redusere forurensing fra jordbruket. Tiltak berettiget tilskudd gjennom denne ordningen kan være kulturlandskapstiltak, forurensingstiltak eller planleggings- og tilretteleggingsprosjekt rettet mot kulturlandskaps- og forurensningstiltak, herunder støtte til utviklingsplan for gårdstun.

I denne veilederen gis det videre oversikt over vilkår for regionale miljøtilskudd for Troms 2014. Veilederen gir utfyllende opplysninger om tiltakene som framgår av Forskrift om regionale miljøtilskudd for jordbruket, Troms (FOR-2013-06-06-773, vedlagt).

Innhold

Veiledning til forskrift om Regionale miljøtilskudd for jordbruket i Troms	4
Kap.1: Formål og grunnvilkår	4
Kap.2: Tiltak	5
Miljøtema: Kulturlandskap	6
- 1a Jordbruksdrift på ytre kyst av Troms	6
- 1b Slått av kanter i jordbrukslandskap	7
- 2a Beite i bygdenært kulturlandskap	8
- 2b Beite på vanskelig tilgjengelige områder	8
- 2c Skjøtsel av bratt areal ved beite	9
- 3 Skjøtsel av bratt areal ved slått	9
- 4 Drift av beitelag	10
Miljøtema: Biologisk mangfold	11
- 5a og b Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer	11
- 6 Bevaringsverdige husdyrraser	12
Miljøtema: Kulturhistoriske miljøer og kulturminner	13
- 7a og b Drift av enkeltseter/ fellesseter	13
- 8 Hesjing	13
- 9 Skjøtsel av automatisk fredete kulturminner.....	14
Miljøtema: Tilgjengelighet og ferdselsårer	15
- 10 Vedlikehold av ferdselsårer i jordbrukslandskapet	15
Miljøtema: Utslipp til luft	16
- 11 Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel	16
- a) Nedlegging/nedfelling	16
- b) Bruk av slangeutstyr	16
- c) Spredning med rask nedmolding	16
Eksempler på hvordan miljøtilskuddsordningene kan brukes	17
 Forskrift om regionale miljøtilskudd for jordbruket i Troms	18
 Vedlegg til regionale miljøtilskudd for jordbruket i Troms	21
Nasjonalt og regionalt verdifulle kulturlandskap i Troms	21
Miljøplan trinn 2 - mal	22
Miljøplan trinn 2 - blankt skjema	23
Skjøtsel av prioriterte kulturlandskap - mal	25
Skjøtsel av kulturminner – mal	26

VEILEDNING TIL FORSKRIFT OM REGIONALE MILJØTILTAK FOR JORDBRUKET I TROMS

Kap. 1: Formål og grunnvilkår

Nasjonale føringer legger opp til at de regionale miljøtiltakene skal være forankret i en av følgende sju miljøutfordringer:

- kulturlandskap
- biologisk mangfold
- kulturhistoriske miljøer og kulturminner
- tilgjengelighet og friluftsliv
- avrenning til vassdrag
- utslipp til luft
- plantevernmidler og avfall

De fleste tiltakene i Troms er rettet mot å stimulere til en større miljøinnsats for å holde kulturlandskapet åpent samt å ta vare på og synliggjøre enkeltelementer i kulturlandskapet.

Kriterier for å motta regionale miljøtilskudd

Alle foretak i Troms som har rett på produksjonstilskudd, har miljøplan trinn 1 og oppfyller vilkårene som blir stilt i de enkelte tiltakene, har rett på regionale miljøtilskudd. Vilårene fremgår av forskrift og veileder. Det kan forekomme små endringer i veileder fra år til år.

Ved søknad om regionale miljøtilskudd skal det benyttes elektronisk søknadsskjema gjennom Altinn. Som en overgangsordning vil det også i 2014 være mulig å sende inn søknad på papir. Søknadsskjema kan hentes på Fylkesmannens nettsider. Søknad sendes til kommunen der foretakets driftssenter ligger.

Beitlag kan søke tilskudd til drift av beitelag. Dette gjøres på eget skjema som sendes til kommunen der laget er registrert (jf. vilkår for beitelag), kopi sendes til evt. andre kommuner der laget har beiteområder.

Søknadsfrist er 1. september, unntatt er tilskudd til organisert beitebruk som har søknadsfrist 1. desember. Tilskudd kan ventes utbetalt i februar/mars året etter.

Tiltakene det søkes om tilskudd for skal være gjennomført innen søknadsfristen.

Tilskuddssatser

For 2014 er budsjetttrammen for regionale miljøtilskudd i Troms 9,4 millioner. Siden alle som oppfyller vilkårene har rett på regionale miljøtilskudd, lar det seg ikke gjøre å tallfeste nøyaktige tilskuddssatser før søknadsomfanget er kjent.

Dette heftet og tilleggskdokumenter er tilgjengelig på www.fylkesmannen.no/Troms. Trykk landbruk, miljøtiltak og generelle miljøtiltak.

Kap. 2: Tiltak

Oversikt over tiltak i den nasjonale menyen det er valgt å bruke i Troms. Tabellen viser også min- og maksbegrensning og de vedlegg som skal følge med søknad på de enkelte tiltakene. (M=miljøplan trinn 2, S=skjøtselsplan).

	Min	Maks	Vedlegg
Kulturlandskap			
<i>Regionalt prioritert kulturlandskap</i>			
1 Slått av lokalt verdifulle jordbrukslandskap			
1a Slått av kanter i jordbrukslandskapet (Veikanter)		20 da	
1b Jordbruksdrift på ytre kyst av Troms (Bygdenært)	5 daa	100 000 kr	
2 Beite av lokalt verdifulle kulturlandskap			
2a Skjøtsel av bratt areal ved beite (areal med spesielle verdier)	10 daa	50 daa	M
2b Beite på vanskelig tilgjengelige beiteområder på øyene og langs kysten (øyer/holmer/veiløse områder)		100 000 kr	
2c Beite i bygdenært kulturlandskap (bygdenært)		50 daa	
<i>Opprettholde kulturlandskapet</i>			
3 Skjøtsel av bratt areal (helling 1:5)	10 daa	40 daa	
4 Drift av beitelag (søknadsfrist 1. des. eget søknadsskjema)			
Biologisk mangfold			
<i>Prioriterte naturverdier</i>			
5a Slått av biologisk verdifulle arealer			S
5b Beite av biologisk verdifulle arealer			S
6 Bevaringsverdige husdyrraser (hest, storfe, sau)			
Kulturmiljøer og kulturminner			
<i>Setring</i>			
7a Drift av enkeltseter med melkeproduksjon (4-6 uker)			
7b Drift av fellesseter med melkeproduksjon (4-6 uker)			
<i>Andre tradisjonelle driftsformer</i>			
8 Hesjing		15 daa	
<i>Automatisk fredete kulturminner</i>			
9 Skjøtsel av automatisk fredete kulturminner (slått og beite)		80 000 kr	S
Friluftsliv og tilgjengelighet			
<i>Turmuligheter og tilgjengelighet</i>			
10 Vedlikehold av ferdssåarer i jordbrukslandskapet (lav tilrettelegging)		2000 m	M
Utslipp til luft			
<i>Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel</i>			
11a Nedlegging og nedfelling (voksende kultur)		500 daa	
11b Bruk av tilførselsslanger		500 daa	
11c Spredning med rask nedmolding		500 daa	

Det nye søknadssystemet er basert på at det meste av tiltakene kartfestes. Dette gjøres direkte i Altinn for de som søker elektronisk. For de som søker på papirsøknad, må tiltakene merkes på kart som sendes inn sammen med søknaden første gang det søkes på et tiltak. Senere ved evt endring i omsøkt areal.

Miljøtema: Kulturlandskap

Aktivitetsområde: Regionalt prioriterte kulturlandskap

Tiltak 1: Slått av lokalt verdifulle kulturlandskap

1a Jordbruksdrift på ytre kyst av Troms (bygdenært)

Kulturlandskapet langs kysten og på øyene i Troms har vært preget av jordbruksdrift kombinert med fiske i lang tid og representerer en viktig del av vår kulturarv og historie. I de senere år har vi opplevd stor nedgang i jordbruksdrift spesielt i disse områdene. Skog og Landskap har delt landet inn i 10 jordbruksregioner etter jordbruksforhold og topografi. Jordbruksforholdene i hver av regionene er beskrevet i NIJOS-rapport 13/1999. Ytre kyst av Troms inngår som en del av jordbruksregion 'Kysten av Troms og Finnmark'. Jordbruksdrift i dette området er spesielt utsatt pga tøffe værforhold. Dette kombinert med at områdene ofte er vanskelig tilgjengelig gjør at jordbruksdrifta her er sterkt truet av nedlegging og som en følge av det at kulturlandskapet gror igjen.

Formål: Å stimulere til jordbruksdrift i et område med særskilt vanskelige driftsvilkår og dermed hindre gjengroing av et kulturlandskap som representerer en viktig del av regionens kulturarv og historie.

Vilkår: Tilskudd gis for areal godkjent for areal- og kulturlandskapstilskudd gjennom produksjonstilskuddsordninga i områder innenfor jordbrukslandskapstype 'Kysten av Toms og Finnmark'. Områdene avmerkes på kart som sendes inn med søknaden. Arealet det søkes tilskudd for må være på minimum 5 daa. Tilskudd kan søkes av foretak med driftssenter i aktuelt område. Maks utbetaling for tiltaket er kr 100 000 pr. foretak.

Rapporten fra NIJOS og detaljert kart over det aktuelle området er tilgjengelig på nettsidene til Fylkesmannen i Troms.

Foreløpig tilskuddssats: 80 kr per daa

Kommentar: Nytt av året er maksimumsbeløp på tiltaket på kr 100 000.

Figur 1. Områder i Troms som er innenfor jordbruksregion "kysten av Troms og Finnmark" er skravert. Regioninndelingen er utført av Skog og Landskap. Digitalt kart er tilgjengelig på www.fylkesmannen.no/troms. Velg landbruk og deretter miljøtiltak og generelle miljøtiltak på venstre side. Kilde: TromsAtlas og Norge Digitalt.

1b Slått av kanter i jordbrukslandskapet (veikanter)

Kantarealer er godt synlige arealer i kulturlandskapet. Skjøtsel av kantarealer øker den estetiske opplevelsesverdien av kulturlandskapet. Skjøtsel av kantsoner mellom vei og innmark øker innsynet til det bygdenære kulturlandskapet. Skjøtsel av kanter langs grøfter og kanaler bidrar også til bedret drenering og med det bedre vekstvilkår for plantene.

Skjøtsel av kantarealer kan også bidra til å hindre spredning av konkurransedyktige arter slik som for eksempel tromsøpalme. Dette gir rom for fremvekst av mindre konkurransedyktige arter som igjen vil øke det biologiske mangfoldet lokalt.

Kantarealer bevokst med skog eller kratt, kan gi le for planteproduksjon på innmarka og skjul for dyre- og fuglelivet. Ved planlegging av skjøtsel av kantarealer er det derfor viktig å ta hensyn til disse positive effektene av spesielt de skogbevokste kantarealene.

Formål: Å stimulere til skjøtsel av kantarealer mellom innmark og vei og langs grøfter og kanaler for å øke den estetiske opplevelsesverdien av bygdenært kulturlandskap.

Vilkår:

Mellom innmark og vei: Tilskudd kan gis for årlig skjøtsel av kantarealer **mellom innmark og vei** åpen for motorisert ferdsel. **Arealet strekker seg fra veigrøft til innmarksarealer berettiget produksjonstilskudd. Dersom foretakets eiendom starter ved veigrøft som eies av andre (f. eks. kommune, vegvesenet), regnes arealet fra der foretakets eiendom starter.** Bredden på kanten kan ikke være over 10 meter for å kunne defineres som tilskuddsberettiget.

Langs åpne grøfter og kanaler: Tilskudd kan gis for årlig skjøtsel av kantarealer langs åpne grøfter og kanaler knyttet til innmark. Arealet beregnes for grøft/kanal til innmarksareal berettiget produksjonstilskudd.

Generelt: Skjøtsel kan gjøres ved slått eller krattrydding/skogtynning. Dersom kantarealet inneholder skog bør det ryddes som skog (for ønske om nærmere informasjon, ta kontakt med skogforvaltninga i kommunen). Det stilles krav om at arealet skal fremstå som velstelt og at hele bredden av kanten skjøttes. Det kan gis tilskudd for inntil 20 dekar per foretak. Arealet tegnes inn på kart.

Kjennetegn på velstelt kantareal:

Tresjikt: Glissen skog, oppkvista trær (dersom det er kratt/skog på arealet)

Busksjikt: Lite/ingen buskvekster

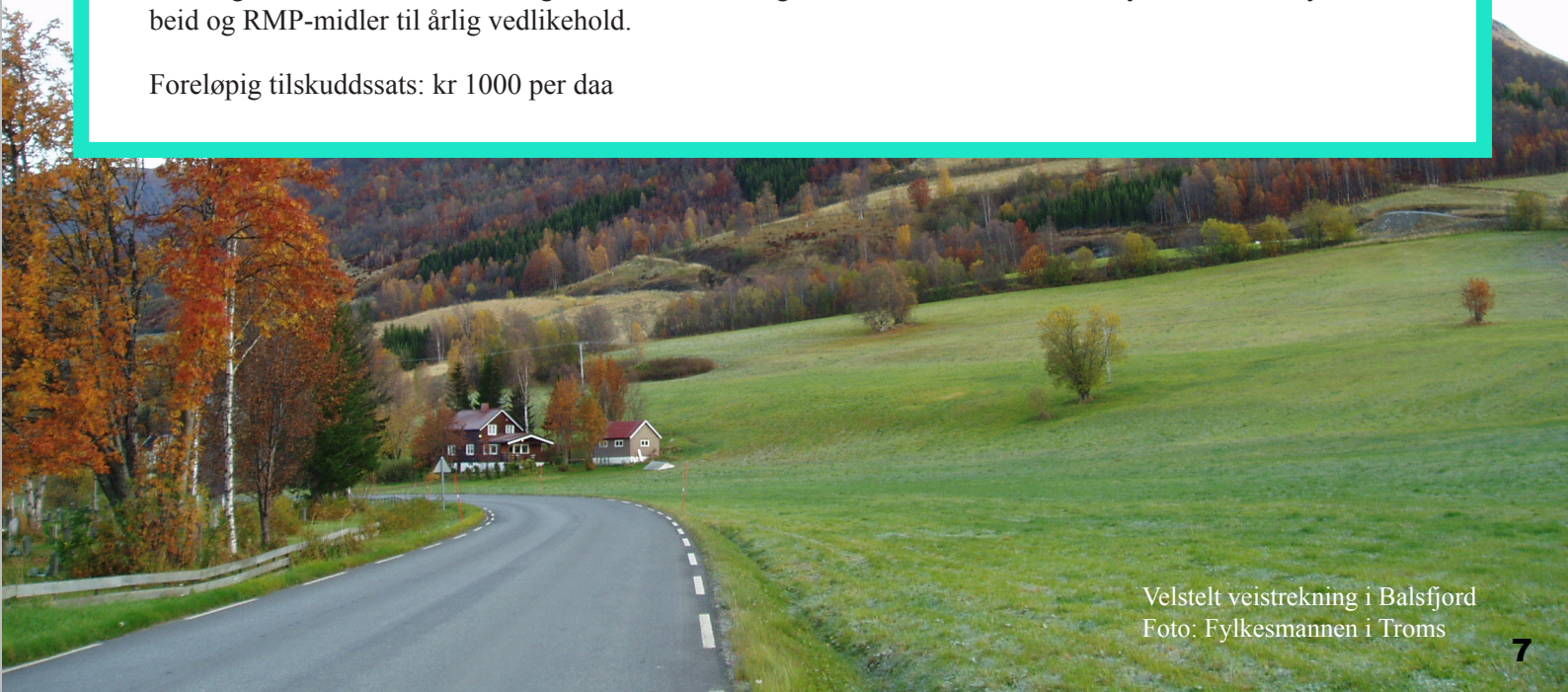
Marksjikt: Høyt gressinnhold

Langs grøfter og kanaler bør grasdekke så langt som mulig etterstrebes.

NB! Det gis ikke tilskudd etter både dette tiltaket og tiltak 10 for samme kantstrekning.

Ordningen bør sees i sammenheng med SMIL-ordningen der SMIL-midler kan benyttes til større ryddearbeid og RMP-midler til årlig vedlikehold.

Foreløpig tilskuddssats: kr 1000 per daa

Tiltak 2. Beite av lokalt verdifulle kulturlandskap

2a Beite i bygdenært kulturlandskap (bygdenært 100)

Bygdenær beitemark er godt synlige deler av kulturlandskapet. I tillegg til å bevare kulturlandskapet bidrar bygdenært utmarksbeite til å skjerme innmarksarealer for uheldig beite sent i vekstsesongen. Lengre periode med gårdsnært beite legger også til rette for et bedre tilsyn med dyrene og vil dermed kunne være med å bidra til reduserte rovdyrtaap. Mye bygdenær beitemark blir ikke tatt i bruk grunnet ekstra arbeid og utgifter knyttet til gjerdehold og annen tilrettelegging for beite. Et tilskudd til bygdenært beite er ment å stimulere til å ta i bruk bygdenære områder til beite samt å kompensere for eventuelle ekstrakostnader knyttet til beite i disse områdene.

Formål: Å vedlikeholde og utvikle bygdenært kulturlandskap.

Vilkår: Tilskudd kan gis til beite på varig beitemark ved gården/tunet eller i bygda. Det gis ikke tilskudd for arealer berettiget produksjonstilskudd. Antall dyr skal være tilstrekkelig og beitetiden lang nok til at arealet får et tydelig beitepreg. Det skal oppgis antall dyreenheter (småfe=1, melkeku=5, hest/ungdyr storfe=3) og antall dekar som dyrene beiter på. Det beregnes en sats per areal. Ved lavt beitetrykk (mindre enn 3 dyreenheter per daa), blir tilskudd beregnet per dyr. Det må legges til rette for at tradisjonelle ferdselsårer opprettholdes og at tilgjengeligheten for allmennheten ikke hindres. Av hensyn til beitekonflikter kan det stilles krav om at dyrene beiter på avgrensede eller inngjerdede områder. Omsøkt areal skal godkjennes av kommunen. Godkjenning kan skje ut i fra kartopplysninger. Arealet tegnes på kart. Det er ønskelig at kommunen får opplysninger om omsøkt areal er eksisterende eller nytt beite. Det gis tilskudd for inntil 50 daa per foretak.

Kjennetegn på areal med tydelig beitepreg:

Tresjikt: Glissen skog, oppkvista trær (lite greiner langt nede)

Busksjikt: Lite/ingen buskvekster

Marksjikt: Godt gressinnhold, dominert av gressarter fremmet av beite (bredblada gress, engkvein, rapp, sølvbunke)

Foreløpig tilskuddssats: kr 50 per dyreenhet/ kr 150 per daa

2b Beite på vanskelig tilgjengelig beiteområder på øyene og langs kysten (øyer/holmer/veiløse områder 101)

Langs kysten av Troms er det gode beiteområder. Siden mange øyer og kystnært fastland ikke lenger har aktive bruk med beitedyr, er mange av disse beiteområdene i ferd med å gro igjen. Det kreves ekstra innsats å frakte beitedyr til disse områdene, men det er god landskapspleie og øker kvaliteten på området både for lokalbefolkning og turister.

Formål: Å stimulere til at vanskelig tilgjengelige beiteområder på øyene og langs kysten av Troms blir tatt i bruk til beite for å hindre gjengroing av kulturlandskapet.

Vilkår: Det kan gis tilskudd til småfe som beiter på vanskelig tilgjengelige beiteområder på øyene og langs kysten av Troms. Med vanskelig tilgjengelige områder menes områder som krever at dyrene fraktes med båt/ferge til eller fra området. Dyrene må være på beitet de fraktes til/fra i minst 8 uker. Dyr må fraktes til/fra beitet i løpet av søknadsåret (1.sept - 1. sept.) for å være berettiget tilskudd. Det betyr at dyr som oppholder seg på beitet hele året uten å bli fraktet med båt/ferge til/fra, ikke er berettiget tilskudd. Hoveddelen av fôropptaket i denne perioden må skje gjennom beite. Det skal oppgis antall dyreenheter (1 småfe=1 dyreenhet) og antall dekar som dyrene beiter på. Det beregnes en sats per dyreenhet. Det stilles krav om at dyrene har rikelig tilgang på mat og vann og at drifta er i samsvar med gjeldene regler for dyrehold (dyrevernsloven med forskrifter). Brukeren må ha lovlig tilgang til beitearealene. Beitearealene merkes av på kart. Maks utbetaling for tiltaket er kr 100 000 pr. foretak.

Foreløpig tilskuddssats: kr 150 per dyreenhet (småfe)

Kommentar: Nytt av året er at det presiseres at dyr må fraktes til/fra beitet i løpet av søknadsåret (1. sept. - 1. sept.) for å være berettiget tilskudd. Det betyr at dyr som oppholder seg på beitet hele året uten å bli fraktet med båt til/fra ikke er berettiget tilskudd. Maks utbetaling er fra 2014 satt til kr 100 000.

2c Skjøtsel av bratt areal ved beite (areal med spesielle verdier)

Brattlendt areal i drift representerer verdifulle kulturlandskapsverdier siden disse ofte er godt synlige. Dette arealet er vanskelig å drive, og blir derfor ofte tatt ut av drift. Det er viktig for opplevelsesverdien av kulturlandskapet at disse arealene ikke gror igjen.

Formål: Å opprettholde drift av bratte jordbruksarealer gjennom kompensasjon for driftsmessige ulemper.

Vilkår: Tilskudd kan gis for beite av bratt areal (fulldyrka, overflatedyrka, innmarksbeite) på minst 10 daa med helling 1:5 eller brattere. Antall dyr skal være tilstrekkelig og beitetiden lang nok til at arealet får et tydelig beitepreg (for kjennetegn på tydelig beitepreg se tiltak 2a). Det skal oppgis antall dyreenheter (småfe=1, melkeku=5, hest/ungdyr storfe=3) og antall dekar som dyrene beiter på. Det beregnes en sats per areal. Ved lavt beitetrykk (mindre enn 3 dyr per daa), blir tilskudd beregnet per dyr. Det kan gis tilskudd for inntil 40 dekar. Arealet merkes av på kart. Skjøtselstiltak noteres i miljøplan trinn 2 som legges ved søknaden.

Foreløpig tilskuddssats: kr 50 per dyreenhet/ kr 150 per daa

Kommentar: Slått og beite av bratt areal er fordelt på hvert sitt tiltak med ulik tilskuddssats. Opplysning om både antall dyr og dekar gjør det mulig å justere tilskuddet ift beitetrykk.

Sau på beite i Skardalen
Foto: Fylkesmannen i Troms

Aktivitetsområde: Opprettholde kulturlandskapet

Tiltak 3. Skjøtsel av bratt areal (helling 1:5)

Brattlendt areal i drift representerer verdifulle kulturlandskapsverdier siden disse ofte er godt synlige. Dette arealet er vanskelig å drive, og blir derfor ofte tatt ut av drift. Det er viktig for opplevelsesverdien av kulturlandskapet at disse arealene ikke gror igjen.

Formål: Å opprettholde drift av bratte jordbruksarealer gjennom kompensasjon for driftsmessige ulemper.

Vilkår: Tilskudd gis for slått av bratt areal (fulldyrka, overflatedyrka, innmarksbeite) på minst 10 daa med helling 1:5 eller brattere. Arealet merkes av på kart som sendes inn sammen med søknaden. Det kan gis tilskudd for inntil 40 dekar.

Foreløpig tilskuddssats: 200 kr per daa

Kommentar: Etablert tiltak. Nytt fra 2014 er at slått og beite av bratt areal ikke sees i sammenheng, men har ei maskavgrensning på 40 daa hver for seg.

Tiltak 4. Drift av beitelag (søknadsfrist 1. des. eget søknadsskjema)

Samarbeid om tilsyn, sanking og gjerdehold fører til bedre utnyttelse av utmarksbeite og redusert tap av dyr på beite. Vi har siden 1970 hatt ei tilskuddsordning for organisert beitebruk i Norge. Støtta har vært todelt; støtte til drift av beitelag gjennom tilskudd per hjemsanka dyr, og tilskudd til investeringer. Investeringsstøtten forvaltes av Fylkesmannen, mens årlig støtte til drift av beitelag går inn under regionalt miljøprogram.

Formål: Legge forholdene til rette for best mulig utnyttelse av beite i utmark og redusere tap av dyr på utmarksbeite gjennom organisert tilsyn, organisert sanking og andre målretta fellestiltak i beiteområdet.

Vilkår: Det kan gis tilskudd til beitelag som har sau, geit eller storfe på beite i utmark minst 8 uker i året. Tilskuddet gis per hjemsanka dyr. Melkende kyr og geiter er ikke omfattet av tiltaket. Beitelag som søker om tilskudd må være registrert i enhetsregisteret/foretaksregisteret. Søknad om tilskudd sendes den kommunen der størstedelen av beitet ligger. Dersom laget beiter i flere fylke, skal fylkesmennene i beitefylkene sammen avgjøre hvilket fylke og hvilken kommune laget skal registreres i, og hvor de skal søke om tilskudd. For å være berettiget tilskudd gjennom regionalt miljøprogram, må beitelaget oppfylle følgende krav:

- Laget skal ha egne lagslover og et styre valgt av medlemmene, og føre protokoll fra alle møter der det blir gjort vedtak.
- Laget skal være åpent for brukere som har tilgang til utmarksbeite i et område der samarbeid kan fremme bruken av beiteområdet.
- Laget skal føre regnskap for den økonomiske drifta i laget i tråd med gjeldende regler og god regnskapsteknikk.
- Laget skal bruke alle tilskudd til laget til å fremme den organiserte beitebruken i området gjennom felles tiltak.
- Laget skal organisere effektivt og forsvarlig tilsyn og sanking av egne og andres dyr i lagets område, tilpassa lokale forhold. Beiteområdet skal inspiseres minst en gang i uka slik at unormale forhold kan bli oppdagast og nødvendige tiltak satt i verk.
- Laget skal samarbeide med tilgrensende lag når det kan føre til mer effektiv ressursbruk og utnyttelse av beiteområdene. Dette gjelder spesielt sanking og ettersanking.
- Laget skal notere opplysninger om gjennomført tilsyn (dato, tilsynsrunde, unormale forhold i beiteområdet og tiltak som er satt i verk). Fylkesmannen og kommunen kan be om å få lagt fram denne dokumentasjonen.
- Laget skal sende årlig rapport til kommunen innen 1. desember.
- Lag som bruker beite i andre kommuner enn registreringskommunen, skal hvert år sende kopi av søknad om tilskudd til disse for informasjon.
- Nyregistrerte lag skal ha minst 5 aktive medlemmer og 300 småfeenheter. Minstekrav for eksisterende lag er minst 2 aktive medlemmer og 150 småfeenheter (1 småfeenhet = 1 lam/sau/geit/kje eller 0,1 storfe). Alle dyreslag fra samme bruk skal organiseres i samme lag.

Fylkesmannen kan i spesielle tilfeller gjøre unntak fra disse kravene. Fylkesmannen kan også pålegge at lag blir slått sammen eller delt.

Støtte til investeringer i beitefeltet kan søkes gjennom egen forskrift fra 2013 som forvaltes av Fylkesmannen.

Foreløpig tilskuddssats: 40 kr per storfe
11 kr per småfe

Miljøtema: Biologisk mangfold

Aktivitetsområde: Prioriterte naturverdier

Tiltak 5: Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer ved slått (a) og beite (b)

Store områder har blitt påvirket av tradisjonell jordbruksdrift (ekstensiv drift uten bruk av kunstgjødsel og sprøytemidler) over lang tid. Dette har gitt rom for at arter av planter og dyr har tilpasset seg disse forholdene. Med endring i driftsform, gror jordbrukslandskapet igjen og bruk av gjødsel og sprøytemidler påvirker det biologiske mangfoldet. I dag er det bare fragmenter igjen av kulturlandskapet preget av tradisjonell jordbruksdrift. Disse er det verdt å ta vare på.

Formål: Å stimulere til bevaring av kulturlandskap preget av tradisjonell jordbruksdrift.

Vilkår: Det kan gis tilskudd for skånsom skjøtsel av eng, slåttearealer og beitemark i kulturlandskap som er registrert som nasjonalt eller regionalt verdifulle i Troms. Liste over aktuelle områder er vedlagt. Disse områdene er også merket av på kart som ligger tilgjengelig på nettsidene til RMP Troms.

Med skånsom skjøtsel menes svak gjødsling, middels sein slåttetid, bruk av lette maskiner og redskaper og ingen bruk av kjemiske plantevernmidler. Beiting må starte tidlig i sesongen og beitetrykket må være tilstrekkelig til å etablere og vedlikeholde en typisk beitemarksflora. Arealet merkes av på kart som sendes inn sammen med søknaden. Skjøtsel utføres etter en enkel skjøtelsplan som utarbeides av andre på bestilling og godkjennes av Fylkesmannen. Skjøtelsplanen legges ved søknaden første gang det søkes om tilskudd for et areal. Arealet må være i slik hevd at de verdiene som var grunnlaget for utvelgelsen fremdeles er tilstede eller vil komme tilbake ved planlagt skjøtsel.

Tilskudd gis for skjøtelsarbeid på egen eiendom eller for skjøtsel på oppdrag. Ved skjøtsel på oppdrag kan f. eks. kommune, museum eller andre grunneiere være oppdragsgiver. Det må i så tilfelle foreligge en oppdragsavtale.

Tilskudd kan søkes i tillegg til produksjonstilskudd for det aktuelle arealet.

Tiltaket bør sees i sammenheng med spesielle miljøtiltak i jordbruket, der midler kan brukes til større ryddearbeid eller tilrettelegging for beite eller slått og RMP-midler til årlig vedlikehold. For utarbeidelse av skjøtelsplan oppfordres det til å søke SMIL-midler. Fylkesmannen kan være behjelpelig med å opprette kontakt med firmaer som utarbeider skjøtelsplaner.

Foreløpig tilskuddssats: a) slått: 600 kr per daa
 b) beite: 400 kr per daa

Kommentar: Tiltaket er utvidet til også å gjelde utvalgte naturtyper registrert i Naturbase.

Aktivitetsområde: Husdyr, kulturplanter og genressurser

Tiltak 6. Bevaringsverdige husdyrraser

Husdyrraser er en del av vår kultur- og landbrukshistorie. Ulike husdyrraser er også bærere av et genetisk mangfold som det er viktig å bevare for å sikre genetisk variasjon til avl og foredling. Vi ønsker med denne ordninga å stimulere til bevaring av husdyrraser som har sterke røtter til Troms, men som i dag har små populasjoner både i fylket og i nasjonal sammenheng.

Nordlandshest/lyngshest er en av våre tre nasjonale hesteraser og den eneste med nordnorsk opprinnelse. På 1930 tallet ble det satt i gang organisert avl av rasen. Da var populasjonen lokalisert til de nordligste fylkene med hovedtyngde langs Lyngfjorden i Troms. Nordlandshest/lyngshest er inkludert på FAOs liste over utrydningstruede raser med status ”utrydningstruet – vedlikeholdt”.

Sidet trønderfe og nordlandsfe (STN-fe) stammer fra det gamle, opprinnelige feet i Trøndelag og Nord-Norge. Historisk sett har Troms vært et av kjerneområdene for STN-fe. I dag er populasjonen så liten og rekrutteringen så lav at tiltak er nødvendig for å sikre rasen både i Troms og i nasjonal sammenheng. Rasen er oppført på Norsk genressurssenters liste over bevaringsverdige husdyrraser (nasjonal og truet).

Steigarsau er en sauerase som ble utviklet hovedsakelig i Steigen i Nordland fra 1880 og utover. Opprinnelsen er stedegen sau som ble krysset med importert sjeviotsau og senere southerlandsau. I 1954 ble den godkjent som egen rase. Rasen er oppført på Norsk genressurssenters liste over bevaringsverdige husdyrraser. Fra høsten 2012 er det på plass et kontrollsystem, som gjør at raselagene nå kan registrere dyr og rasegodkjenne dem i sauekontrollen.

Formål: Å stimulere til at husdyrraser med sterke røtter til Troms fylke blir tatt vare på som deler av det biologiske mangfoldet i regionen.

Vilkår:

Nordlandshest/lyngshest: Tilskudd kan gis til nordlandshest/lyngshest som er 12 måneder eller eldre og stambokført. Det gis tilskudd per dyr på foretaket per 1. januar.

STN-fe: Tilskudd kan gis for ku av sidet trønderfe og nordlandsfe som har kalvet minst én gang og okser av samme rase som er 12 måneder eller eldre. Det gis tilskudd per dyr på foretaket per 1. januar. For å være berettiget tilskudd, må dyrene være minst 7/8 raserene.

Steigarsau: Tilskudd kan gis til dyr registrert som steigarsau **låst rasekode** i sauekontrollen. Det gis tilskudd per dyr på foretaket per 1. januar.

For alle rasene gis det bare tilskudd til søkere som selv eier dyrene.

Foreløpig tilskuddssats: nordlandshest/lyngshest: 1500 kr per dyr
STN-fe: 800 kr per dyr
steigarsau: 500 kr per dyr

Kommentar: Det vises til brev av 19.09.13 for nærmere informasjon om status for steigarsau låst rasekode i Troms. Brevet ligger på Fylkesmannens nettsider.

Miljøtema: Kulturmiljøer og kulturminner

Aktivitetsområde: Setring

Tiltak 7a og b. Drift av enkeltseter (a) / felleseter (b) med melkeproduksjon

Troms har ingen utpreget setertradisjon og det er således få setre i fylket. Likevel utgjør de få setrene vi har et viktig innslag i kulturlandskapet samtidig som de er bærere av kulturhistoriske verdier. Dette er verdier vi ønsker å opprettholde for jordbruket i fylket vårt.

Formål: Å ivareta viktige kulturlandskapsverdier knyttet til seterdrift og å opprettholde tradisjonen med setring i fylket.

Vilkår: Det kan gis tilskudd til foretak som har hele eller deler av melkeproduksjonen fra geit og/eller ku på seter minimum 4 uker i løpet av sommerhalvåret. Med seter menes anlegg tilknyttet beiteområde i utmark eller spesielt kultiverte områder for beiting som for eksempel overflatedyrka eller fulldyrka eng i utmark.

Øvrige vilkår:

- det stilles krav om permanent husvære for personell og fjøs/melkestall tilknyttet anlegget
- det skal melkes minst 2 kyr eller 10 geiter daglig
- melka skal leveres til meieri eller videreforedles lokalt
- hoveddelen av fôropptaket i seterperioden må skje gjennom beiting
- produksjonen må skje innenfor kvote eller i samsvar med forskrift om fritak fra overproduksjonsavgift ved lokal foredling av melk

For felleseter blir tilskuddssatsen delt likt på medlemmene. Samdrifter som setrer alene regnes som enkeltseter. Om de setrer sammen med andre foretak i felleseter, regnes samdrifta som ett medlem av felleseter. Setra merkes av på kart som sendes inn sammen med søknaden.

Foreløpig tilskuddssats: a) enkeltseter: 20 000 kr per seter
 b) felleseter: 30 000 kr per seter (fordeles på antall medlemmer)

Aktivitetsområde: Andre tradisjonelle driftsformer

Tiltak 8. Hesjing

Hesjer har fra gammelt av vært synlige elementer i jordbrukets kulturlandskap og et synlig tegn på en driftsform som etter hvert er lite brukt. Tilskudd gis som kompensasjon for en arbeidskrevende driftsform som det er ønskelig å ta vare på som en del av vår kulturhistorie.

Formål: Å holde i hevd tradisjonen med hesjing og å opprettholde hesjer som et synlig element i jordbrukets kulturlandskap.

Vilkår: Tilskudd kan gis for areal som høstes for høytørring utendørs i hesje. Arealet merkes av på kart som sendes inn sammen med søknaden. Det gis tilskudd for inntil 15 dekar per foretak. Tilskuddet kan søkes i tillegg til ordinært produksjonstilskudd for det aktuelle arealet.

Foreløpig tilskuddssats: kr 600 per daa

Hesjer og potet i Lyngen
Foto: Fylkesmannen i Troms

Aktivitetsområde: Automatisk fredete kulturminner

Tiltak 9. Skjøtsel av automatisk fredete kulturminner

Kulturminner utgjør en viktig del av vår felles historie og kulturarv. De er unike og uerstattelige kilder til kunnskap og opplevelse. Automatisk fredete kulturminner omfatter kulturminner fra før 1537 og samiske kulturminner eldre enn 100 år. Fra et kulturminnes synlige ytterkant er en sone på 5 meter også automatisk fredet. Eksempel på kulturminner kan være gravhauger, hustufter og fangstgroper. En stor andel av kulturminnene ligger i jordbrukets kulturlandskap. Jordbruket har derfor en viktig oppgave med å ta vare på disse.

Formål: Å ta vare på kulturminner i jordbrukets kulturlandskap som utgjør en verdifull del av vår felles kulturarv og historie.

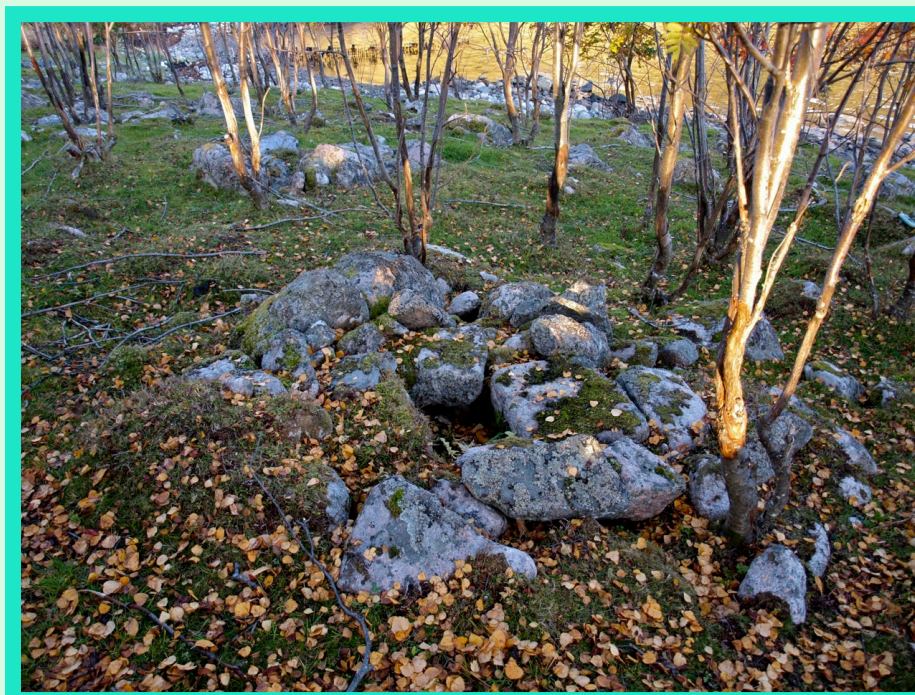
Vilkår: Det gis tilskudd til skjøtsel av kulturminner som er registrert i kulturminnedatabasen Askeladden og som ligger i jordbrukets kulturlandskap (på innmark eller i bygdenær utmark). Bygninger omfattes ikke av ordningen. Kulturminnet skal merkes av på kart. Skjøtsel utføres etter skjøtelsplan som utarbeides i samråd med regional kulturminneforvaltning. Arealet tegnes inn på kart og skjøtelsplan legges ved søknaden første gang det søkes om tilskudd for et kulturminne. Mal for skjøtelsplan er vedlagt og kan finnes på nettsidene til RMP Troms. Maks tilskuddsbeløp for tiltaket er kr 80 000.

Kulturminnet skal ellers holdes ryddig og fri for søppel og være tilgjengelig for allmennheten. Ved beite skal tråkkaskader unngås og det skal tilstrebes jevn beiting. Beiteområdet kan være inngjerdet eller ha en naturlig avgrensing. Det skal foreligge skriftlig avtale ved innleie av beitedyr.

Omfattende tiltak med å rydde kulturminner eller å legge til rette for beite på og rundt disse (for eksempel etablering av permanente gjerder) kan søkes gjennom SMIL-ordninga. RMP-midler knyttes til årlig skjøtsel og vedlikehold.

Ved mistanke om funn av automatisk fredete kulturminner, kan kulturminneforvaltninga (fylkeskommunen eller Sametinget) kontaktes for vurdering og eventuell registrering slik at skjøtsel kan bli tilskuddsberettiget. Nærmere informasjon om kulturminner finnes på www.kulturminnesok.no. For kommuneadministrasjon finnes informasjon på <http://askeladden.ra.no>

Foreløpig tilskuddssats: kr 2000 per daa (slått og beite)

Gravrøys som skjøttes ved beiting av sau. Graven er del av et større gravfelt på Veneset på Alvestad, Grytøya. Foto: Pål Alvereng

Miljøtema: Tilgjengelighet og friluftsliv

Aktivitetsområde: Turmuligheter og tilgjengelighet

Tiltak 10 Vedlikehold av ferdselsårer i jordbrukslandskapet (lav tilrettelegging 401)

Det er et nasjonalt mål at alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv i nærmiljøet og i naturen for øvrig. En viktig forutsetning for friluftslivet er tilgjengelighet til utferdsarealer og kulturlandskapselementer (f.eks. bygninger, kulturminner, planter og dyr). Tilskuddsordningen er tenkt å skulle stimulere til og gi betaling for at jordbruksforetak legger til rette for ferdsel og friluftsliv i jordbrukets kulturlandskap. Skjøtsel langs landbruksveier kan også bidra til å unngå farlige situasjoner mellom turgåere og gårdens transportbehov. Slik tilrettelegging vil også kunne kanalisere ferdselen dit grunneier ønsker og dermed bidra til å dempe konflikter mellom gårdbrukere og turgåere.

Formål: Å stimulere til skjøtsel av stier/landbruksveier på innmark og bygdenær utmark for å legge til rette for og styre ferdsel i jordbrukets kulturlandskap.

Vilkår: Tilskudd kan gis til skjøtsel av:

- stier som leder til andre etablerte stier
- stier som leder til kulturminner
- stier som leder til utferdsareal/rekreasjonsområder
- stier som kanaliserer ferdsel utenom tun og sårbare områder
- naturstier/opplevelsesstier
- landbruksveier i jordbrukets kulturlandskap

Det kan gis tilskudd til tiltak på privat grunn på innmark og i bygdenær utmark. Skjøtsel kan være tynning av skog, slått, opprusting av sti og vedlikehold av porter og lignende. Det stilles krav om at ferdselsårene skal holdes åpne så de er godt synlige. De skal også være merket og kunne avmerkes på turkart. Det gis ikke tilskudd til veier åpne for motorisert ferdsel utover gårdens transportbehov. Ferdselsårene skal tegnes inn på kart. Skjøtselstiltak noteres i miljøplan trinn 2 som legges ved søknaden. Det gis tilskudd for inntil 2000 m per foretak.

Tilskudd til etablering av nye ferdselsårer, eventuelt omfattende restaurering av gamle ferdselsårer, kan søkes gjennom SMIL-ordninga.

Med tilrettelegging øker ofte ferdselen og dette kan medføre en del problemer ikke minst knyttet til parkering. Det kan søkes egne midler gjennom SMIL-ordninga for etablering av parkeringsplasser eller annen tilrettelegging for å unngå konflikter mellom allmennheten og gårdbrukere i forbindelse med ferdsel på landbrukseiendom.

Foreløpig tilskuddssats: 5 kr per meter

Kulturlandskap i Harstad
Foto: Fylkesmannen i Troms

Miljøtema: Utslipp til luft

Aktivitetsområde: Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel

Husdyrgjødsel er en ressurs for å få gode avlinger, men kan også være et potensielt miljøproblem gjennom frigjøring av klimagasser til luft, forurensning til vann og sjenerende lukt til omgivelsene.

Formål: Bidra til at husdyrgjødsel blir spredd på en mer miljøvennlig måte slik at utslipp til luft, avrenning av næringsstoffer til vann og luktulempet blir redusert sammenlignet med spredning ved tradisjonelle metoder. Spredningen skal foregå slik at mest mulig av gjødsla blir tilgjengelig for plantevekst.

Vilkår:

Det gis tilskudd gis til følgende tre områder:

Tiltak 11a) Nedlegging/nedfelling

Det gis tilskudd til spredning av husdyrgjødsel i voksende kultur (eng) der gjødsla enten blir ført direkte ned i bakken, mekanisk eller ved hjelp av høyt trykk (nedfelling: DGI) eller den blir ført i slanger eller rør helt nede på bakken (nedlegging: stripespreder).

Tiltak 11b) Bruk av slangeutstyr

Dersom det nyttes slangeutstyr i voksende kultur (11a), kan det i tillegg gis et ekstra tilskudd. Med slangeutstyr menes slanger eller rør som fører gjødsla ut på arealet fram til spreder.

Tiltak 11c) Spredning med rask nedmolding

Det gis tilskudd til harving/pløying etter overflatespredning av husdyrgjødsel innen to til fire timer etter spredning, slik at gjødsla dekkes av jord eller blandes i det øverste jordlaget (nedmolding).

Kommentar: Med henvisning til informasjon fra Norsk landbruksrådgiving, utvides fristen for rask nedmolding fra 2 til 4 timer etter spredning fra 2014. Se faktaark fra NLR på fylkesmannens nettsider.

Generelt for alle tre tiltakene:

Selv om det spres husdyrgjødsel flere ganger på et areal, kan man kun motta tilskudd til én spredning per år på det aktuelle arealet. Tiltaket gjelder spredning av enhver type husdyrgjødsel uavhengig av dyreslag og tørrstoffinnhold. Tilskudd gis for areal der gjødsla spres på en miljøvennlig måte som beskrevet over. All husdyrgjødsel på foretaket må disponeres i henhold til forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav. Det forutsettes at tiltaket synliggjøres i gjødslingsplanen. Minste spredmengde er 5 kg total-N per dekar. Arealet det innvilges tilskudd for skal høstes eller beites etter spredning samme år. **Tiltaket skal gjennomføres innen 1. august.** Omsøkt areal merkes av på kart.

Foreløpig tilskuddssats: a) nedlegging/nedfelling: kr 80 per daa

b) bruk av slangeutstyr: kr 35 per daa

c) spredning med rask nedmolding: kr 50 per daa

Nedlegging av husdyrgjødsel med tilførselsslange
Foto: Jan Henriksen, Norsk landbruksrådgiving Agder

Eksempler på hvordan RMP- og SMIL-midler kan brukes

Eksempel 1

Gårdbrukeren blir kontaktet av regional kulturminneforvaltning som gir beskjed om at det er et kulturminne på gården som det er ønskelig blir skjøttet. Kulturminneforvaltningen lager så en skjøtselsplan etter mal vedlagt RMP-veilederen. Gårdbrukeren selv trenger ikke være den som utfører skjøtselen. Det er også mulig at en gårdbruker inngår en avtale om skjøtsel av kulturminne på annen eiendom. Det må da foreligge avtale med eier, og gårdbrukeren kan så søke om tilskudd. Arbeidet kan imidlertid settes bort til andre og midlene kan brukes til å betale for å få arbeidet gjort.

Eksempel 2

En gårdbruker ønsker å igangsette skjøtsel av et bygdenært areal som har grodd til. Første år søkes det om SMIL-midler for å tilrettelegge for beiting ved krattrydding. SMIL-midler kan også brukes til oppsett av gjerde for å holde dyrene i ønsket område lenge nok til at arealet får tydelig beitepreg. Påfølgende år kan det søkes RMP-tilskudd for vedlikehold av arealet ved beite.

Eksempel 3

En gårdbruker har et område på sin eiendom som er registrert som verdifullt i henhold til kriteriene i tiltak 5 og 6. Det søkes om SMIL-midler til utarbeidelse av skjøtselsplan. Planen utarbeides av eksternt firma. Gårdbruker får RMP-midler til å drive skjøtsel i henhold til skjøtselsplanen.

FORSKRIFT OM REGIONALE MILJØTILSKUDD FOR JORDBRUKET I TROMS

Fastsatt av Fylkesmannen i Troms 06. juni 2013 med hjemmel i lov av 12. mai nr 23 om jord (jordlova) § 18 og delegasjonsvedtak i brev av 14. desember fra Landbruks- og matdepartementet.

Kap. 1 Innledende bestemmelser

§ 1 FORMÅL

Formålet med regionale miljøtilskudd for Troms er å styrke miljøarbeidet i jordbruket og synliggjøre jordbrukets miljøinnsats i Troms.

§ 2 VIRKEOMRÅDE

Forskriften gjelder for tiltak i Troms fylke.

§ 3 GRUNNVILKÅR

Tilskudd kan gis til

- foretak som er berettiget produksjonstilskudd i jordbruket¹⁾ og har miljøplan trinn 1²⁾
- beitelag som er godkjent av kommunen og som er registrert i Enhetsregisteret

Kap. 2 Miljøtiltak

§ 4 SLÅTT AV LOKALT VERDIFULLE KULTURLANDSKAP

A Slått av kanter langs veier i jordbrukslandskapet

Formålet er å stimulere til skjøtsel av kantarealer mellom innmark og vei og langs grøfter og kanaler for å øke den estetiske opplevelsverdien av bygdenært kulturlandskap.

Mellom innmark og vei: Tilskudd kan gis for årlig skjøtsel av kantarealer mellom innmark og vei åpen for motorisert ferdsel. Arealet strekker seg fra veigrøft til innmarksarealer berettiget produksjonstilskudd.

Langs åpne grøfter og kanaler: Tilskudd kan gis for årlig skjøtsel av kantarealer langs åpne grøfter og kanaler knyttet til innmark.

Generelt: Dersom kantarealet inneholder skog skal det ryddes som skog. Det stilles krav om at arealet skal fremstå som velstelt og at hele bredden av kanten skjøttes.

B Jordbruksdrift på ytre kyst av Troms

Formålet er å stimulere til jordbruksdrift i et område med særskilt vanskelige driftsvilkår og dermed hindre gjengroing av et kulturlandskap som representerer en viktig del av regionens kulturarv og historie.

Tilskudd kan gis for areal langs kysten av Troms godkjent for areal- og kulturlandskapstilskudd gjennom produksjonstilskuddsordninga¹⁾ i områder prioritert av Fylkesmannen i Troms.

§ 5 BEITE AV LOKALT VERDIFULLE JORDBRUKSLANDSKAP

A Skjøtsel av bratt areal ved beite

Formålet er å opprettholde drift av bratte jordbruksarealer gjennom kompensasjon for driftsmessige ulemper.

Tilskudd kan gis for beite av bratt areal klassifisert som fulldyrka, overflatedyrka eller innmarksbeite. Arealet må ha en helling på 1: 5 eller brattere. Antall dyr skal være tilstrekkelig og beitetiden lang nok til at arealet får et tydelig beitepreg.

B Beite på vanskelig tilgjengelige beiteområder på øyene og langs kysten

Formålet er å stimulere til at vanskelig tilgjengelige beiteområder på øyene og langs kysten av Troms blir tatt i bruk til beite for å hindre gjengroing av kulturlandskapet.

Tilskudd kan gis til småfe som beiter på vanskelig tilgjengelige beiteområder på øyene og langs kysten av Troms i minst 8 uker. Med vanskelig tilgjengelige områder menes det områder som krever at dyrene fraktes med båt/ferge til eller fra området.

C Beite i bygdenært kulturlandskap

Formålet er å vedlikeholde og utvikle bygdenært kulturlandskap.

Tilskudd kan gis til beite på varig beitemark ved gården/tunet eller i bygda. Det gis ikke tilskudd for arealer berettiget produksjonstilskudd. Antall dyr skal være tilstrekkelig og beitetiden lang nok til at arealet får et tydelig beitepreg.

§ 6 SKJØTSEL AV BRATT AREAL VED SLÅTT

Formålet er å opprettholde drift av bratte jordbruksarealer gjennom kompensasjon for driftsmessige ulemper.

Tilskudd kan gis for slått av bratt areal klassifisert som fulldyrka, overflatedyrka eller innmarksbeite. Arealet må ha en helling på 1: 5 eller brattere.

§ 7 DRIFT AV BEITELAG

Formålet er å legge forholdene til rette for best mulig utnyttelse av beite i utmark og redusere tap av dyr på utmarksbeite.

Tilskudd kan gis til sankelag/beitelag som har sau, geit eller storfe på beite i utmark minst 8 uker i året.

Tilskuddet skal benyttes til fellestiltak for å fremme beitebruken og redusere tap av dyr på beite. Tilskuddet gis per hjemsanka dyr.

§ 8 SKJØTSEL AV BIOLOGISK VERDIFULLE AREALER VED SLÅTT (A) OG BEITE (B)

Formålet er å stimulere til bevaring av kulturlandskap preget av tradisjonell jordbruksdrift.

Tilskudd kan gis for skånsom skjøtsel av eng, slåttearealer og beitemark i nasjonalt og regionalt verdifulle kulturlandskap i henhold til prioritering gjort av Fylkesmannen i Troms. Skjøtsel utføres i henhold til godkjent skjøtelsesplan.

§ 9 BEVARINGSVERDIGE HUSDYRRASER

Formålet er å stimulere til at husdyrraser med sterke røtter til Troms fylke blir tatt vare på som deler av det biologiske mangfoldet i regionen.

Tilskudd kan gis til nordlandshest/lyngshest som er 12 måneder eller eldre og stambokført.

Tilskudd kan gis for ku av sidet trønderfe og nordlandsfe som har kalvet minst én gang og okser av samme rase som er 12 måneder eller eldre. For å være berettiget tilskudd, må dyrene av sidet trønderfe og nordlandsfe være minst 7/8 raserene.

Tilskudd kan gis til dyr registrert som steigarsau i sauekontrollen.

For alle rasene gis det bare tilskudd til søkere som selv eier dyrene.

§ 10 DRIFT AV ENKELTSETER (A)/FELLESSETER (B) MED MELKEPRODUKSJON

Formålet er å ivareta viktige kulturlandskapsverdier knyttet til seterdrift og å opprettholde tradisjonen med setring i fylket.

Tilskudd kan gis til foretak som har hele eller deler av melkeproduksjonen fra geit og/eller ku på seter minimum 4 uker i løpet av sommerhalvåret. Hoveddelen av føeropptaket i seterperioden må skje gjennom beiting. Produksjonen må skje innenfor kvote³⁾ eller i samsvar med forskrift om fritak fra overproduksjonsavgift ved lokal foredling av melk⁴⁾.

§ 11 HESJING

Formålet er å holde i hevd tradisjonen med hesjing og å opprettholde hesjer som et synlig element i jordbrukets kulturlandskap.

Tilskudd kan gis for areal som høstes for høytørking utendørs i hesje.

§ 12 SKJØTSEL AV AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER

Formålet er å ta vare på kulturminner i jordbrukets kulturlandskap som utgjør en verdifull del av vår felles kulturarv og historie.

Tilskudd kan gis til skjøtsel av kulturminner som er registrert i kulturminnedatabasen Askeladden og som ligger i jordbrukets kulturlandskap. Bygninger omfattes ikke av ordningen. Skjøtsel utføres etter skjøtelsesplan som utarbeides i samråd med regional kulturminneforvaltning.

§ 13 VEDLIKEHOLD AV FERDSELSÅRER I JORDBRUKSLANDSKAPET

Formålet er å stimulere til skjøtsel av stier/landbruksveier på innmark og bygdenær utmark for å legge til rette for og styre ferdsel i jordbrukets kulturlandskap.

Tilskudd kan gis til skjøtsel av stier/landbruksveier på privat grunn på innmark og i bygdenær utmark.

§ 14 MILJØVENNLIG SPREDNING AV HUSDYRGJØDSEL

Formålet er å bidra til at husdyrgjødsel blir spredd på en mer miljøvennlig måte slik at utslipp til luft, avrenning av næringsstoffer til vann og luktulemper blir redusert sammenlignet med spredning ved tradisjonelle metoder. Spredningen skal foregå slik at mest mulig av gjødsla blir tilgjengelig for plantevekst.

A Nedlegging/nedfelling

Tilskudd kan gis til spredning av husdyrgjødsel i voksende kultur der gjødsla enten blir ført direkte ned i bakken, mekanisk eller ved hjelp av høyt trykk eller den blir ført i slanger eller rør helt nede på bakken.

B Bruk av slangeutstyr

Dersom det nyttes slangeutstyr til spredning i voksende kultur, kan det i tillegg gis et ekstra tilskudd. Med slangeutstyr menes slanger eller rør som fører gjødsla ut på arealet fram til sprederen.

C Spredning med rask nedmolding

Tilskudd kan gis til harving/pløying etter overflatespredning av husdyrgjødsel innen to timer etter spredning, slik at gjøds-la dekkes av jord eller blandes i det øverste jordlaget (nedmolding).

Kap. 3 Generelle bestemmelser

§ 15 RETNINGSLINJER OG SATSER

Tilskudd utbetales etter utfyllende retningslinjer, satser, definisjoner m.v. fastsatt av Fylkesmannen i Troms.

§ 16 SØKNAD OG UTBETALING

Søknad fremsettes på søknadsskjema fastsatt av Fylkesmannen i Troms. Søknadsfristen er 1. september. For tilskudd til beitelag er søknadsfristen 1. november.

Ved for sent innlevert søknad vil tilskuddet bli redusert med 1000 kroner per virkedag etter fristens utløp. Søknader som leveres senere enn 1 måned etter søknadsfristen avvises.

Beregnet tilskudd under 300 kroner blir ikke utbetalt.

Innvilget tilskudd utbetales til det foretaket eller beitelaget som fremsatte søknaden. Tilskuddet kan ikke overdras til eie eller pant.

§ 17 ADMINISTRASJON, DISPENSASJON OG KLAGE

Vedtak om tilskudd fattes av kommunen. Fylkesmannen kan i særlige tilfeller dispensere fra reglene i denne forskriften.

Vedtak fattet av kommunen kan påklages⁵⁾ til Fylkesmannen. Vedtak fattet av Fylkesmannen i første instans kan påklages til Statens landbruksforvaltning.

§ 18 OPPLYSNINGSPLIKT OG KONTROLL

Foretak og beitelag som ytes tilskudd etter denne forskriften plikter å gi alle nødvendige opplysninger som kommunen, Fylkesmannen eller Statens landbruksforvaltning krever.

Kommunen, Fylkesmannen og Statens landbruksforvaltning fører tilsyn med at utbetaling av tilskudd er riktige, og har adgang til all bokføring, korrespondanse og opptegnelser som vedkommer tilskuddet.

Opplysninger gitt i forbindelse med søknad om tilskudd kan også kontrolleres ved telling og måling på de landbrukseien-dommer foretaket disponerer.

§ 19 TILBAKEHOLD OG AVKORTNING VED REGELVERKSBRUDD

Dersom søker driver eller har drevet sin virksomhet i strid med regelverk for jordbruksvirksomhet, kan hele eller deler av tilskuddet holdes tilbake inntil forholdet er rettet.

Er det ved overtredelsen av slikt regelverk utvist grov uaktsomhet eller forsett, kan hele eller deler av tilskuddet som tilfal-ler søker avkortes.

§ 20 TILBAKEHOLD OG AVKORTNING VED FEILOPPLYSNINGER

Dersom søker har gitt feil opplysninger som har ført eller kan føre til urettmessig utbetaling av tilskuddet, kan hele eller deler av tilskuddet holdes tilbake inntil forholdet er avklart. Dersom de feilaktige opplysningene er gitt uaktsomt eller forsettlig, kan hele eller deler av tilskuddet avkortes.

§ 21 INNKREVIING AV AVKORTINGSBELØP

Differansen mellom utbetalt beløp og redusert tilskudd som følge av vedtak om avkorting etter §§ 19 og 20, kan kreves tilbakebetalt fra mottakeren. Tilsvarende gjelder der søker som følge av manglende oppfyllelse av vilkår i denne forskriften eller av andre grunner har mottatt en utbetaling som ikke er berettiget. Beløpet kan også motregnes i senere utbetalinger etter denne forskriften, eller i senere tilskuddsutbetalinger til foretaket.

Der mottakeren ikke var i aktsom god tro om utbetalingen, kan renter kreves fra det tidspunkt tilbakebetalingskravet er kommet fram til søker. Ved grov uaktsomhet eller forsett kan renter kreves fra tidspunktet for utbetalingen av det urettmes-sige tilskuddet. For renter gjelder ellers lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

§ 22 IKRAFTTREDELSE

Forskriften trer i kraft 1. juli 2013.

Forskrift om regionale miljøtilskudd for jordbruket i Troms av 19. juni 2009 oppheves fra og med 1. juli 2013.

1) Jf. forskrift av 22. mars 2002 om produksjonstilskudd i jordbruket

2) Jf. forskrift av 15. januar 2003 om miljøplan

3) Jf. forskrift av 7. januar 2003 om kvoteordningen for mjølk § 2

4) Jf. forskrift av 24. juni 2003 nr. 777, sist endret 12.09.2005

5) Jf. lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) kap. VI

VEDLEGG TIL REGIONALE MILJØTILSKUDD FOR JORDBRUKET I TROMS

Nasjonalt og regionalt verdifulle kulturlandskap i Troms

Under er det en oversikt over kulturlandskapsområder i Troms som er registrert som nasjonalt eller regionalt verdifulle. Utvelgelsen er gjort på bakgrunn av følgende rapporter:

- 1: Rapport 59 - 95. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Troms.
- 2: Rapport 1996:11. Registrering av verdifulle kulturlandskap i Troms.
- 3: Cand. Scient oppgave ved UiTø av Virve Ravolainen om sopp i kulturlandskapet på Reinøya, Karlsøy.
- 4: Registreringer av slåttemarker i Troms i Naturbase

Kart for mer detaljert beskrivelse av områdene fra rapport 1-3 er tilgjengelig på www.fylkesmannen.no/troms, se selvbetjening, trykk på linken miljøtilskudd til landbruket.

RAPPORT 1

Navn	Kommune
Grunnfarnes	Torsken
Sandøy Melvik	Tromsø
Flatvær	Karlsøy
Gapøya	Kvæfjord
Trondenes	Harstad
Sørrollnes	IbestadNa
Stangnes	Tranøy
Lian	Lenvik
BorkenesVoktor	Kvæfjord
Blåfjell	Skånland
Grøsnesevika	Gratangen
Elvejord	Lyngen
Finnesletta	Gratangen
Lind	Lavangen
Bjørkli	Balsfjord
Skardalen	Kåfjord
Myreng	Kvænangen
Strømsør	Målselv
Iselvdalen	Målselv
Tverrelvmo	Målselv
Ruovdasnjarga	Kåfjord
Balsfjordens østside	Balsfjord

RAPPORT 2

Navn	Kommune
Storjorda	Kvæfjord
Baddereidet	Kvænangen
Slettnes	Kvænangen
Saltnes	Kvænangen
Vågen-Segelvik	Kvænangen
Indrevalan	Kvænangen
Fredheim	Lyngen
Solvoll-Selnes	Lyngen
Skattøyra	Skjervøy
Bakkejorda	Skånland
Jegerbakken	Skånland
Nipen	Skånland
Øymoen	Skånland
Brattfjell	Tromsø
Gunnarheimen	Tromsø

RAPPORT 3

Navn	Kommune
Nordeidet	Karlsøy

Slåttemarker i Troms Naturbase

Kart for nærmere beskrivelse er tilgjengelig på naturbase (www.direnat.no/kart/naturbase)

Gjesteelva (Torsken)
Tverrelvmo (Målselv)
Ytre vasstrandneset (Tromsø)
Toppelbukt (Kvænangen)
Saltnes (Kvænangen)
Litlebakken (Kvænangen)

Skardalen, nasjonalt utvalgt kulturlandskap i Troms
Foto: Fylkesmannen i Troms

Miljøplan trinn 2 - mal

Malen er utarbeidet ved Fylkesmannen i Troms, landbruksavdelingen 2009. Den bygger på mal utarbeidet ved Fylkesmannen i Sør-Trøndelag og registreringsskjemaer fra KSLmatmerk.

For søknad om midler til spesielle miljøtiltak i jordbruket samt for enkelte ordninger innen regionale miljøtilskudd, stilles det krav om at bruket har miljøplan trinn 2, hvor den enkelte gårdbruker skal ta utgangspunkt i miljøutfordringene på sin gård, og planlegge tiltak ut fra dette.

Malen er ment som et hjelpemiddel for å lage miljøplan trinn 2. Det er ikke et krav at denne malen skal brukes, men den er til hjelp for å få frem det som kreves i miljøplan trinn 2:

- Målet for foretakets miljøinnsats
- Planer for tiltak som skal fremme særskilte miljøformål
- Dokumentasjon på gjennomføring av tiltak

Dokumentasjon knyttet til miljøplanen skal oppbevares på foretaket og være tilgjengelig i ti år etter planårets slutt.

Miljøplan trinn 2 skal være en overordnet plan. Ved søknad om tilskudd må det ofte utarbeides mer detaljerte planer for tiltakene det søkes for, slike planer legges ved miljøplan trinn 2.

Malen for miljøplan trinn 2 består av grunnopplysninger, mål for miljøarbeidet på gården samt tabell for evt. utførte miljøtiltak og tabell for planlagte miljøtiltak. Det er opp til den enkelte å avgjøre hvor lang miljøplanperioden skal være, kanskje er fem år et passe perspektiv. Om målet for gårdens miljøarbeid har endret fokus skrives nytt hovedmål og påfølgende nye delmål. Om det underveis i planperioden planlegges nye tiltak, føres disse fortløpende inn.

Hvordan bruke tabellen:

Reg. nr. kart (registreringsnummer på miljøplankartet)

De ulike miljøverdiene og -utfordringene merkes av og nummereres på miljøplankartet (noen kan allerede være avmerket i forbindelse med miljøplan trinn 1). Disse numrene føres inn i denne kolonnen.

Navn på stedet/type element

Her skrives navnet på selve miljøverdien og -utfordringen, eller navnet på stedet der den ligger, samt hva den er.

Tilstand og aktuelle tiltak (skjøtsel, vedlikehold)

Her beskrives kort tilstand, vedlikeholdsbehov og eventuelle planer for tiltak for miljøverdien og -utfordringen. Her kan en også kort skrive hva som er årsak til at «elementet» er en verdi eller utfordring, og historien – for eksempel når og av hvem det er laget, hva det er brukt til og eventuelt når det sist ble brukt.

Tiltak, planlagt når og utført når

Her skrives når det er tenkt å gjøre eventuelle tiltak. Utførte tiltak dokumenteres ved å skrive dato for når det ble gjort.

Merknader/utfyllende kommentarer

En del tiltak vil kreve en mer detaljert beskrivelse enn det man får plass til i en slik tabell, dvs. en plan for restaurering, skjøtsel og vedlikehold. Slike planer føres inn på eget ark og legges ved som vedlegg til tabellen.

PÅ DE NESTE TO SIDENE FØLGER ET BLANKT SKJEMA SOM KAN KLIPPES UT OG BRUKES VED SØKNAD OM MIDLER.

Miljøplan trinn 2

(kan klippes ut og brukes som mal)

For perioden:

Grunnopplysninger

Gårdbruker:

Gårdsnavn:

Gårdsnr.:

Bruksnr.:

Kommune:

Mål for miljøarbeidet på gården

Hovedmål (hva ønskes oppnådd gjennom miljøarbeidet på gården):

Henvis til vedlegg dersom det er for lite plass.

Delmål (kan knyttes til tema som for eksempel biologisk mangfold, kulturlandskap, kulturminner):

Henvis til vedlegg dersom det er for lite plass.

Utførte miljøtiltak				
Reg. nr. kart	Navn på sted/type element	Tilstand og aktuelle tiltak	Planlagt når	Utført når

Planlagte miljøtiltak				
Reg. nr. kart	Navn på sted/type element	Tilstand og aktuelle tiltak	Planlagt når	Utført når

Dersom det trengs flere skjema, finnes disse på Fylkesmannens nettsider
www.fylkesmannen.no/Troms/Landbruk-og-mat/Miljotiltak/Generelle-miljotiltak-RMP

Skjøtsel av prioriterte kulturlandskap

Malen under er utarbeidet av Fylkesmannen i Troms, landbruksavdelingen og miljøvern avdelingen. Malen tar utgangspunkt i tilsvarende mal utarbeidet av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

Malen er ment som et hjelpemiddel i forbindelse med regionale miljøtilskudd for jordbruket i Troms. Skjøtselertiltaksomblir gjennomført jevnlig, ofte årlig, for å opprettholde ønsket tilstand i den kulturmarkstypen. Malen forutsetter at arealet med gammel kulturmark har blitt holdt i hevd eller er restaurert. Skjøtelsplanen må være i tråd med, og skjøtelsen må utføres i samsvar med regionale miljøtilskudd for jordbruket i Troms og ordningens forskrift. For å være berettiget tilskudd må skjøtelsplanen godkjennes av landbruksavdelingen hos Fylkesmannen i Troms. Skjøtelsplan kan utarbeides av andre på oppdrag. Det kan søkes SMIL-midler til utarbeidelse av skjøtelsplan.

Skjøtsel for prioriterte kulturlandskap - mal

1. Grunnopplysninger

Her må følgende gå frem:

- Grunneier
- Gårdsnavn
- Gårdsnr./bruksnr.
- Hvem som skjøtter kulturlandskapet
- Kommune
- Hvor arealets betydning for biologisk mangfold er dokumentert

2. Kart

Arealet skal være tegnet inn på kart. Dersom det skal være ulike skjøtsel for forskjellige deler av arealet, skal dette fremgå av kartet.

3. Beskrivelse av arealet

Det kan vises til registreringer i rapportene nevnt over. Kom gjerne med eventuelle tilleggsopplysninger om området (plante- og dyreliv, tidligere bruk og tilstand). Dersom det finnes arkeologiske kulturminner på arealet, må det opplyses om dette. Noe av det som står i registreringene kan være feil pga. foreldet e.l. Størrelsen på arealet og eventuelt delarealene som skal skjøttes må oppgis (jf. det som står om kart).

4. Målsetting

Hva er målet med skjøtelsen? Hvilken tilstand ønskes bevart? Her kan det vises til målene i miljøplan trinn 2. Målsettingen har betydning for hvordan man velger å skjøtte arealet.

5. Beskrivelse av skjøtsel

a) Hensyntagen

- Er det problemarter på arealet og i så fall – hvordan skal disse håndteres?
- Er det rødlistearter i området som det skal tas spesielt hensyn til og i så fall hvordan?
- Er det arkeologiske kulturminner i området og hvordan tas det i så fall hensyn til disse?

Arealet skal ikke jordarbeides, planeres eller tilføres gjødsel, såfrøblanding eller plantevernmidler, slik at den gamle kulturmarka forringes. Det kan foretas opprensning eller åpning av gamle, gjengrodd grøfter.

b) Beiting

- Hvordan er beitearealet avgrenset (inngjerdet, naturlig avgrenset av fjell, sjø etc.)?
- Hva slags beitedyr? (Oppgi også om det er voksne dyr eller ungdyr/lam etc. og husdyrrase)
- Er det aktuelt med sambeiting?
- Hvor mange dyr skal beite på arealet? (Oppgi antall dyr av hvilke dyreslag for ulike delarealer)

- Skal antall beitedyr reduseres utover sommeren?
- Hva er planlagt beiteperiode?
- Er det planlagt tilleggsfôring?
- Er det behov for rydding i tillegg og når skal ryddingen i så fall skje?
- Er arealet opprinnelig gammel slåttemark og hvordan tas det i så fall hensyn til det?

Beitearealer skal være inngjerdet eller avgrenset på annen måte og beitetrykket skal være slik at arealenes egenart opprettholdes. Beitepusser bør ikke benyttes.

c) Slått

- Skal arealet slås hvert år eller sjeldnere?
- Når er arealet planlagt slått?
- Hva slags redskap skal brukes til slått?
- Hvordan skal avlingen samles opp?
- Skal høyet bakketørke?
- Skal høyet hesjes?
- Skal arealet beites i tillegg og i så fall i hvilken/hvilke periode/r?
- Skal det lages spiringshull?
- Skal arealet ryddes og/eller rakes for å fjerne kvist og løv, og i så fall når?

6. Logg

Det er tjenlig å føre logg over hva som blir gjort og når, samt effekter av tiltakene. Fotodokumentasjon er også nyttig.

7. Rullering

Oppgi når skjøtselplanen skal rulleres. Skjøtselsplaner anbefales rullert ca. hvert femte år, i tillegg til fortløpende evalueringen av om tiltakene fører mot målet.

Skjøtsel av kulturminner

Malen er utarbeidet av Fylkesmannen i Troms, landbruksavdelingen i samråd med kulturminneforvaltningen hos Troms fylkeskommune.

Malen tar utgangspunkt i tilsvarende mal utarbeidet av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Malen er ment som et hjelpemiddel i forbindelse med regionale miljøtilskudd for jordbruket i Troms. Skjøtsel er tiltak som blir gjennomført jevnlig (ofte årlig) for å opprettholde en ønsket tilstand for et kulturminne. Skjøtselsplanen må være i tråd med og skjøtselen utføres i samsvar med forskrift og veileder for regionale miljøtilskudd for jordbruket i Troms.

For å være berettiget tilskudd, må skjøtselsplanen være godkjent av kulturminneforvaltningen (Troms fylkeskommune eller Sametinget). Kulturminneforvaltningen vil også bistå med å utforme planen. Det er viktig å varsle kulturminneforvaltningen i god tid før man tenker på å søke tilskudd, da de trenger tid til befarings og utforming av skjøtselsplan.

Skjøtselsplan for kulturminner - mal

1. Grunnopplysninger

Her må følgende gå frem:

- Grunneier
- Gårdsnavn
- Gårdsnr./bruksnr.
- Hvem som skjøtter kulturminnene
- Kommune
- Hvor/hvordan kulturminnet er registrert

2. Kart

Arealet med kulturminneområdet skal være tegnet inn på kart. Dersom det skal være ulik skjøtsel for forskjellige deler av arealet, bør dette fremgå av kartet.

Endelig omfang av arealet som skjøttes skal avtales med kulturminneforvaltninga, eventuelt på bakgrunn av erfaring.

3. Beskrivelse av arealet og kulturminnet/kulturminnene

Bakgrunn for beskrivelsen vil være egne observasjoner og i en del tilfeller, register/arkiver og lignende. Få frem hva slags type kulturminne det er. Hvordan er arealet blitt brukt tidligere? Er kulturminnet skadet og i så fall hvordan? Er noe av det som står i registeret/arkivet feil? Størrelsen på arealet og eventuelt delarealene som skal skjøttes må oppgis (jf. det som er ført opp på kartet). Legg ved bilde av kulturminnet/kulturminnene som inngår i skjøtselsplanen.

4. Mål

Hva er målsettingen med skjøtselen? Her kan det blant annet vises til målsettingene i Miljøplan trinn 2. Målsettingen har betydning for hvordan man velger å skjøtte arealet.

5. Beskrivelse av skjøtsel

Hva skal gjøres og med hva slags utstyr? Endelig beskrivelse av skjøtselen gjøres i samarbeid med kulturminneforvaltninga (Sametinget eller Troms fylkeskommune).

Det må ikke brukes kjemiske midler for å fjerne vegetasjon. Torv som er grodd innpå kulturminnet skal ikke fjernes. Det må ikke graves i jordsmonnet på eller inntil et arkeologisk kulturminne og heller ikke legges noe til i overflaten. En må ikke forsøke å fjerne rota på trær. En må ikke bruke tunge maskiner rundt eller oppå kulturminnet, generelt må en være varsom ved maskinbruk.

a) Skjøtsel i form av beiting

- Hvordan er beitearealet avgrenset?
- Hva slags beitedyr? (Oppgi også om det er voksne dyr eller ungdyr/lam etc. og husdyrrase.)
NB: Dersom det skal beites med storfe, må det gjøres en vurdering av hvor slitesterkt kulturminnet med nærområde er og av dyras potensielle graveaktivitet.
- Hvor mange dyr skal beite på arealet? (Oppgi eventuelt dyreslag og antall for ulike delarealer.)
- Hva er planlagt beiteperiode?
- Er det behov for rydding i tillegg og når skal ryddingen i så fall skje?

b) Skjøtsel i form av slått

- Skal arealet slås hvert år eller sjeldnere?
- Når er arealet planlagt slått?
- Hva slags redskap skal brukes til slått?
- Hvordan skal avlingen samles opp?
- Skal arealet beites i tillegg?
- Skal arealet ryddes og/eller rakes for å fjerne kvist og løv, og i så fall når?

6. Sammenheng

Er skjøtselstiltaket ledd i en større satsing på skjøtsel av kulturminner på eiendommen? Beskriv kort sammenheng.

7. Ansvarlig utførende / kontaktperson

Det kan være andre enn søker som skal utføre skjøtselsarbeidet. Før opp telefonnummer og e-postadresse til den som har ansvaret for gjennomføring av skjøtselen.

8. Logg

Det kan være nytting å føre logg over hva som blir gjort og når, samt å registrere hvilke effekter som er oppnådd. Fotodokumentasjon er også nyttig.

9. Rullering

Oppgi når skjøtselsplanen skal rulleres. Skjøtselsplaner anbefales rullert ca. hvert femte år i tillegg til den fortløpende evalueringen av om tiltakene fører mot målet.

Geit på bygdenært beite i Lyngen
Foto: Oddrun Skjemstad

FYLKESMANNEN I TROMS

Fylkeshuset

Strandvegen 13, 9007 Tromsø

Postadresse: Postboks 6105, 9291 Tromsø

e-post: fmtrpostmottak@fylkesmannen.no

Telefon: 77 64 20 00